

Worksheet Ċ6.1.4

Nidentifikaw u niddiskutu d-dimensjoni globali ta' Malta.

Ghall-interest taghna: Aqra u ahseb.

1. X'nifhmu meta nghidu li l-Maltin ghandhom ukoll id-dimensjoni globali taghhom?

Malta hija repubblika indipendenti, u membru tal-Unjoni Ewropea (UE). Fil-passat bosta Maltin kellhom jemigraw biex ifittxu x-xoghol. Malta taghmel kummerċ ma' hafna pajjiżi ohra minn madwar id-dinja kollha. Allura nistghu nghidu li l-Maltin m'humiex poplu li baqa' biss fuq dawn il-gzejjer, imma huwa poplu li thallat ma' diversi kulturi differenti.

2. Xi tfisser li tkun membru tal-UE?

Ahna ċittadini Maltin kif ukoll ċittadini tal-Unjoni Ewropea. Ahna nistghu nivjaġġaw fil-pajjiżi tal-UE billi nużaw il-karta tal-identità biss. Il-Lingwa Maltija hija waħda mil-lingwi Ewropej u s-sitt rappreżentanti l-Maltin li huma membri tal-Parlament Ewropew jistghu jikkellmu bil-Malti fil-laqgħat ta' dan l-istess Parlament Ewropew.

3. Min huma l-emigranti?

L-emigranti huma dawk il-persuni li jmorru jippruvaw jibdeu hajja ġdida ġewwa xi pajjiż barrani.

4. Ghaliex hafna Maltin emigraw fil-passat?

Hafna Maltin emigraw minhabba li bosta drabi, hawn Malta ma kienx ikun hawn xoghol biżżejjed għal kulhadd.

5. Fejn emigraw il-Maltin?

Il-biċċa l-kbira tal-Maltin, emigraw lejn il-Kanada, l-Istati Uniti tal-Amerika, l-Ingilterra u l-Awstralja.

6. Fejn emigraw l-iktar?

L-ikbar numru ta' emigranti Maltin marru l-Awstralja kif juru dawn iż-żewġ eżempji:

- Bejn l-1921 u l-1954 marru l-Amerika 4,128 ruħ, il-Kanada 488, l-Ingilterra 686 u l-Awstralja 21,576.

- Bejn l-1955 u l-1964 marru l-Amerika 1,650 ruh, il-Kanada 570, l-Ingilterra 175 u l-Awstralja 30,540.

7. **Illum il-Maltin ghadhom jemigraw?**

Ftit li xejn; ghalkemm irridu nsemmu li hemm madwar 400 Malti/ja li qeghdin jahdmu mal-Istituzzjonijiet Ewropej, l-iktar fi Brussell, il-Belġju.

8. **Hemm xi haġa li ghenitna biex nakkwistaw din id-dimensjoni globali?**

Ghenitna hafna l-Lingwa Ingliża. Billi konna kolonja tal-Ingilterra, il-Lingwa Ingliża saret importanti hafna f'Malta. Bl-Ingliż stajna nikkomunikaw ma' popli oħra. Ma ninsewx li fl-Amerika, fil-Kanada, fl-Ingilterra u fl-Awstralja (il-postijiet fejn emigraw l-iktar il-Maltin), tintuża il-Lingwa Ingliża.

9. **X'kuntatti oħra ghandha Malta ma' pajjizi barranin?**

Malta tagħmel kummerċ ma' bosta pajjizi oħra. Minbarra li nimpurtaw u nesportaw lejn pajjizi Ewropej, naghmlu kummerċ ukoll ma' bosta pajjizi oħra speċjalment fl-Afrika ta' Fuq u anki ma' pajjizi 'l bogħod bħač-Ċina. Fil-Freeport ta' Birżebbuġa jidhlu vapuri kbar mgħobbija b'mijiet ta' kontejners. Dawn il-kontejners jinħattu u jitgħabbew fuq vapuri iżgħar biex imbagħad jitolqu lejn bosta pajjizi differenti madwar id-dinja.

10. **X'shem ghandu t-turiżmu fid-dimensjoni globali li ghandha Malta?**

M'hemmx dubju li l-eluf ta' turisti li jżuru l-Gżejjer Maltin biex japprezzaw il-wirt storiku, u il-kultura it-temp u l-bajjiet tagħna, jikkellmu dwar Malta meta jmorru lura lejn pajjiżhom. It-turiżmu huwa wiehed mill-fatturi li qed ikompli jgħin biex Malta ssir dejjem iktar magħrufa mad-dinja kollha.